

Μετάνοια, η ανανέωση της σχέσεώς μας με τον Προσωπικό Θεό (Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η αρχή των πάντων είναι ο Θεός, ο Άναρχος, ο Αόρατος, ο Παντοδύναμος, ο Αυτάρκης. Έχει Βασιλεία αιώνια αγάπης, την οποία φύτεψε στην καρδιά του ανθρώπου[1]. Πρώτα δημιούργησε τον Ουρανό και τους Αγγέλους και έπειτα τη γη και τον άνθρωπο. Έπλασε τον Ουρανό πνευματικό, αγγελικό, αιώνιο, «τους αιώνας εποίησεν»[2]. Οποίος ο Θεός, όμοια και τα κτίσματά Του και δεκτικά των ενεργειών Του. Σε όλα αντικατοπτρίζεται η δόξα και η δύναμή Του, αλλά και η ελευθερία Του, διότι χωρίς ελευθερία δεν υπάρχει αγάπη και ο Θεός είναι αγάπη[3]. Τα κτίσματά Του ήλθαν στο είναι από την αγάπη Του και μέσω της αγάπης είναι εγνωσμένα από Αυτόν[4] και το μνημόσυνό τους[5] είναι ενώπιον Του δια παντός.

Αυτή η αγάπη και η ελευθερία των κτισμάτων επαναστάτησε πρώτα στο πρόσωπο μερικών Αγγέλων και έγινε η αιώνια πτώση του τάγματος του Εωσφόρου. Η δημιουργία ήταν πνευματική και έτσι πνευματική ήταν και η πτώση. Αιώνια όντα οι Άγγελοι και ως αποτέλεσμα αιώνια και η δέσμευσή τους στον άδη. Σε αυτούς ήταν πλήρης η όραση του Θεού δια παντός και με τη δεινή ανταρσία εναντίον του Πλαστουργού τους και την εωσφορική υπερηφάνεια έγινε αιώνια και η σκότωσή τους. Τέλειος ήταν ο φωτισμός και η θεωρία του Προσώπου του Θεού και με τη δαιμονική ασθένεια πλήρης ο σκοτισμός και ανεπανόρθωτη η πτώση τους μέσα στην αιωνιότητα. Υπήρξαν, βέβαια, και οι Άγγελοι του Φωτός, που έμειναν αποφασισμένοι αιώνια να αγαπούν ανεπίστρεπτα και με τέλειο τρόπο τον Θεό, και μόνο Αυτόν.

Τότε ο Θεός, ο Πάνσοφος Κτίστης, «εποίησε την γην»[6] και από αγάπη διανοήθηκε άλλη μορφή υπάρξεως. Η ουσιοποιός ενέργειά Του έπλασε όλα τα ορατά κτίσματα «καλώς λίαν»[7] και ως βασιλιά αυτής της υπέροχης κτίσεως δημιούργησε τον άνθρωπο. Ο Αδάμ και η Εύα μέσα στο Παράδεισο τέρπονταν από την προσωπική τους σχέση με τον Δημιουργό, την όραση και τη γνώση Του. Ο

Πλαστοουργός έδωσε στους Πρωτόπλαστους την εντολή «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε...», για να τους βάλει στην προοπτική και στη φορά της δυναμικής αυξήσεως και πορείας εν Θεώ από το «κατ' εικόνα» στο «καθ' ομοίωσιν». Τους προίκισε με απίστευτο νου για τη θεωρία του Θεού και για την προκοπή στην ανάπτυξή τους αυτή, ώστε να φθάσουν στην τελείωση της γνώσεώς Του.

Τους έδωσε επιπλέον και μια κατευθυντήρια εντολή: «Από παντός ξύλου... βρώσει φαγή, από δε του ξύλου του γινώσκειν καλόν και πονηρόν, ου φάγεσθε απ' αυτού...»[8]. Η εντολή αυτή, να μη φάγουν από τον καρπό του δένδρου της γνώσεως του καλού και του κακού, ήταν αναγκαία για αυτούς που βρισκόταν ανάμεσα στην κτιστή ορατή δημιουργία και τον άκτιστο Παράδεισο του Θεού. Υπογράμμιζε την κτιστότητά τους, και επομένως κρατούσε ταπεινό το πνεύμα τους στη σωστή θεωρία μέσα στα όρια των δυνατοτήτων της φύσεώς τους. Σκοπό είχε να τους δώσει το μέσο να θεωρούν την ορατή φύση, ώστε να μυούνται στο νοερό κόσμο[9], και με αυξανόμενη ευγνωμοσύνη και ευχαριστία να φθάσουν «εις παν το πλήρωμα (της αγάπης) του Θεού»[10].

Ο άνθρωπος όμως υπερηφανεύθηκε για τη βασιλική εξουσία του πάνω στον κτιστό κόσμο και υπέπεσε στον πειρασμό που του εισηγήθηκε ο εχθρός: να γίνει θεός, χωρίς να υποταγεί στην εντολή του Θεού. Χωρίς, δηλαδή, να εξαρτάται από κανένα, τελικά χωρίς Θεό. Τότε συνέβει η κοσμική συμφορά και τραγωδία. Ο άνθρωπος τυφλώθηκε πνευματικά, αμαυρώθηκε το κατ' εικόνα του, κατάντησε ξένος του Πλαστοουργού του και βρέθηκε εξόριστος της τρυφής του Παραδείσου. Με την παράβαση της εντολής έχασε την κατά φύση επιθυμία και τη ζωοποιό θεωρία του Θεού που είχε, και με τις αισθήσεις του προσκολλήθηκε στον αισθητό κόσμο. Άρχισε τότε να εισχωρεί στη ζωή του η παρά φύση ηδονή. Ο άνθρωπος βυθίστηκε εκούσια σε ζοφώδη άβυσσο και έγινε πλέον ανίκανος να διακρίνει την παρουσία της υπερηφάνειας στις κινήσεις του νου και της καρδιάς.

[Συνεχίζεται]

1. Βλ. Λουκ. 17,21.

2. Βλ. Εβρ. 1,2.

3. Βλ. Α' Ιωάν. 4,8.

4. Βλ. Α' Κορ. 8,3.

5. Βλ. Ψαλμ. 111,6.

6. Βλ. Γεν. 1,1.

7. Βλ. Γεν. 1,31.

8. Γεν. 2,16-17.

9. Βλ. Συμεών Νέου Θεολόγου, Κεφάλαια 2,23, «*Sources Chrétiennes*», τομ. 51bis, σ. 116.

10. Εφεσ. 3,19.